

Rapport – Gjennomgang og kontroll med ph.d.-programmet i humaniora og samfunnsvitenskap

Generelt: Tallmaterialet i rapporten er fra målingstidspunktet 1. oktober 2018 når ikke annet er oppgitt.

Krav til studietilbudet

1. Informasjon om ph.d.-programmet skal være korrekt, vise studiets innhold, oppbygging og progresjon samt muligheter for utenlandsopphold. Jf. studietilsynsforskriften § 2-1(2)

Informasjonen om ph.d.-programmet i humaniora og samfunnsvitenskap med beskrivelse av studiets innhold, oppbygging og progresjon, samt muligheter for utenlandsopphold, jf. studietilsynsforskriftens § 2-1(2), er nedfelt i fakultetets utfyllende regler til ph.d.-forskriften/programbeskrivelse for ph.d.-studiet (vedtatt av fakultetsstyret 26.10.2018): <https://uit.no/hsl/phd>, og fremgår av studieplanen for ph.d.-programmet (vedtatt av ph.d.-utvalget 03.10.2018). Studieplanen er publisert i UiTs studiekatalog på nett.

Konklusjon

Informasjonen om ph.d.-programmet i humaniora og samfunnsvitenskap er beskrevet i studieplanen og i fakultetets utfyllende regler til ph.d.-forskriften/programbeskrivelse for ph.d.-studiet i henhold til NOKUTs krav jf. studietilsynsforskriften §2-1(2).

2. Læringsutbyttet for ph.d.-programmet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), jf. studietilsynsforskriften § 2-2(1).

Læringsutbyttet for ph.d.-programmet i humaniora og samfunnsvitenskap samsvarer med kravene i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR) og beskriver de kunnskaper, ferdigheter og den kompetansen en ph.d.-kandidat vil ha oppnådd etter bestått studieløp.

Det fremgår av kravene i studietilsynsforskriften at studietilbudet skal ha et dekkende navn § 2-2 (1). UiT har to ph.d.-programmer med 'samfunnsvitenskap' i tittelen: Ph.d.-program i humaniora og samfunnsvitenskap ved HSL-fakultetet, og Ph.d.-program i samfunnsvitenskap ved BFE-fakultetet. BFE-fakultetets ph.d.-program har fordypningsområder (studieretninger) innen bedriftsøkonomi, samfunnsøkonomi, organisasjon og ledelse, markedsfag og ressursforvaltning. HSL-fakultetets ph.d.-program har de tradisjonelle samfunnsvitenskapelige disiplinene som sine fagområder, deriblant statsvitenskap, sosiologi og sosialantropologi. Studieretningene til ph.d.-programmene har i stor grad vært brukt til å profilere ph.d.-programmernes fagområder og tiltrekke seg søkere. Med opphør av studieretningene fra 1. januar 2019 vil navnene på programmene fremkomme mer tydelig og se tilnærmet like ut, og vi mener det vil kunne bidra til å skape forvirring hos målgruppen for UiTs ph.d.-studietilbud. Vårt forslag er at BFE-fakultetets ph.d.-program i samfunnsvitenskap får ny tittel.

Konklusjon

Læringsutbyttet for ph.d.-programmet i humaniora og samfunnsvitenskap er beskrevet i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR) og oppfyller kravene, jamfør studietilsynsforskriften § 2-2(1). Studietilbudet har et dekkende navn. Av hensyn til målgruppen er det forvirrende at UiT har to ulike studietilbud for ph.d.-graden med 'samfunnsvitenskap' i tittelen. Det bør vurderes å endre navnet på det ene ph.d.-programmet for å skille studietilbudene fra hverandre.

3. Området for doktorgradsstudiet skal utgjøre en vitenskapelig eller kunstnerisk helhet, og det skal være sammenheng mellom de enkelte delene studiet er satt sammen av, jf. studiekvalitetsforskriften §3-3(2).

Ph.d.-studiet i humaniora og samfunnsvitenskap har p.t. 14 studieretninger (studieretningene er under utvikling og nedleggelsen vil gjelde fra 01.01.2019). Studieretningene (språkvitenskap, litteratur og kultur, dokumentasjonsvitenskap, kunsthistorie, arkeologi, filosofi, historie, religionsvitenskap, statsvitenskap, sosiologi, sosialantropologi, samfunnsplanlegging og kulturforståelse, reiseliv, pedagogikk) omfatter mange av de humanistiske og samfunnsvitenskapelige fagområdene i Norge. Læringsutbyttebeskrivelsen i studieplanen sammenfatter det som er felles for studieretningene når det gjelder nivå på kunnskaper og ferdigheter innen vitenskapsteori, forskningsetikk og metodologi.

Ph.d.-programmet har et selvstendig forskingsarbeid med en vitenskapelig avhandling på høyt, internasjonalt faglig nivå som mål. Som del av forskningsutdanningen gjennomfører ph.d.-studenten en opplæringsdel. Målet med opplæringsdelen er å videreutvikle den vitenskapelige skoleringen som ph.d.-studenten har fått gjennom tidligere studium. Den gir ph.d.-studenten ferdigheter ut over avhandlingsarbeidet og er en støtte for arbeidet med avhandlingen. Hver student har en individuell utdanningsplan der det inngår fagspesifikke emner i teori og metode/faglige tilnærminger og posisjoner relevant for den enkelte students doktorgradsprosjekt og studieretning.

Konklusjon

Området for ph.d.-studiet i humaniora og samfunnsvitenskap utgjør en vitenskapelig helhet der det er sammenheng mellom de enkelte delene av studiet, jamfør studiekvalitetsforskriften § 3-3(2).

Krav til fagmiljøet på ph.d.-studiet

4. Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studiet. Jf. studietilsynsforskriften § 2-3(3)

Følgende skal som et minimum besvares:

- *Beskriv studiets faglige ledelse, herunder på hvilket nivå ved fakultetet den er etablert.*

- *Gjør rede for den faglige ledelsens definerte ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet, og den faglige ledelsens oppgaver knyttet til studietilbudet.*

Ph.d.-programmet ledes og forvaltes på fakultetsnivå. I dekanatet er det to halve stillinger som prodekan forskning der begge har oppgaver tilknyttet ph.d.-programmet. Administrativ oppfølging skjer i Seksjon for forskning, utdanning og kommunikasjon med et eget team for ph.d.-utdanningen.

Ph.d.-utvalget er programstyre og har følgende sammensetning: leder, tre ordinære medlemmer (og tre varamedlemmer), og en studentrepresentant (samt ett varamedlem). Leder er prodekan forskning. De ordinære medlemmene er utpekt av dekanen blant de faste vitenskapelige ansatte med doktorgrad i bakgrunnen og med interesse for doktorgradsutdanningen. I den grad det er mulig er det søkt bredest mulig representasjon fra de underliggende enhetene. Medlemmene sitter for 4 år ad gangen og følger samme funksjonsperiode som fakultetsstyret. Studentrepresentant og vara gjennomfører selv valg og sitter for ett studieår.

Programstyret har følgende myndighet og oppgaver (jmfør reglement for HSL-fak. Juni 2014):

- Utvalget skal gi råd og anbefalinger vedrørende fakultetets forskerutdanning.
- I samband med opptak, opplæring og kvalitetssikring skal utvalget:
 - Ha et overordnet ansvar for forskeropplæringen
 - Behandle søknader om opptak til ph.d.-program fra stipendiater ved andre enheter ved UiT og søkere uten stipendiatstilling ved UiT
 - Fullføre opptaket av stipendiater tilsatt ved fakultetet (behandling av eventuell revidert prosjektbeskrivelse, utdanningsplan, fastsettelse av opptaksperiode og eventuell komplettering av veileder)
 - Oppnevne veileder(e) etter forslag fra vedkommende institutt
 - Godkjenne vesentlige endringer i avtale om opptak på forskerutdanninga
 - Godkjenne tvungen avslutning av forskerutdanninga og heving av inngått ph.d.-avtale ved studentens brudd på pliktene etter avtalen
 - Godkjenne ph.d.-studentene sin opplæringsdel i doktorgradsstudiet
 - Godkjenne framdriftsrapporter
 - Oppnevne bedømmelseskomité for å vurdere innleverte avhandlinger, etter innstilling fra vedkommende institutt
 - Godkjenne opprettelse av ph.d.-emner ved fakultetet og ha et overordnet koordinerende ansvar for at fakultetet tilbyr ph.d.-emner
 - Behandle saker angående nye studieplaner og studieplanendringer for de enkelte fagområdene

Tilsettingsutvalget ved HSL-fakultetet har delegert oppgave som opptakskomite for ph.d.-studenter som blir tilsatte som stipendiater ved fakultetet. På områder der ph.d.-utvalget ikke har myndighet, behandles saker tilknyttet ph.d.-programmet i fakultetsstyret.

For seks av fakultetets sju institutter er det utpekt ph.d.-koordinatører som er kontaktpersoner mellom underliggende enheter og fakultet i oppgaver som gjelder stipendiater/ph.d.-studenter og programmet. En gang i semesteret holdes det møter med ph.d.-koordinatørene og prodekan forskning der det gis orienteringer og aktuelle tema tas opp til diskusjon.

Kvalitetssikring av studietilbudet skjer i henhold til [Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved UiT](#). Saker som gjelder kvalitetssikring behandles i programstyret. Den omfatter evaluering av enkeltemner, en

årlig kvalitetssikringsrapport for programmet, samt studenters og veilederes framdriftsrapporter og instituttrapporter.

Det benyttes ulike former for evaluering av emnene. Hvilken form som passer det enkelte emnet best avgjøres av faglig ansvarlig for det enkelte ph.d.-emnet. Det kan dreie seg om muntlig evaluering i plenum, skjema utlevert direkte til studentene eller elektronisk skjema på nett. Faglig ansvarlig leverer også evalueringsrapport. Hvert emne som arrangeres jevnlig skal evalueres én gang i løpet av programperioden, det vil sin hvert tredje år. Den vanlige praksisen er at et nytt emne eller et vesentlig revidert emne, evalueres etter første gangs gjennomføring. Emner som tilbys kun én gang, evalueres også.

Framdrift og avvik i ph.d.-studiet rapporteres av student og veileder i den årlige framdriftsrapporten til fakultetet. Disse oversendes instituttene som gjennomfører forskersamtaler med studentene og oppsummerer resultatene og gir forslag til tiltak i en rapport til fakultetet. Instituttrapportene behandles i programstyret.

Fakultetet har en felles rutine for midtveisevaluering for hver ph.d.-student. Oppgaven med midtveisevaluering er delegert og organiseres ved instituttene/sentrene. Midtveisevalueringen er obligatorisk arbeidskrav for alle studenter med opptak til ph.d.-programmet fra og med høsten 2018 og må være godkjent før studenten kan fremstille seg for endelig prøve. Evalueringspanelet skal ta for seg framdrifta i ph.d.-studiet med tanke på gjennomføring på normert tid og gir konstruktiv faglig tilbakemelding på innlevert materiale som studenten kan ta med seg i det videre doktorgradsarbeidet. Institutt/sentrene rapporterer til fakultetet etter gjennomført midtveisevaluering. Det er valgfritt om institutt/sentrene i tillegg vil gi flere tilbud, f.eks. sluttevaluering (gjennomlesing av avhandlingsmanus før endelig innlevering).

Konklusjon

Ph.d.-programmet i humaniora og samfunnsvitenskap har en tydelig ledelse med et klart definert ansvar for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av studiet, jmfør studietilsynsforskriftens § 2-3(3).

5. Utdanning og forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid på området for doktorgradsprogrammet skal ha en kvalitet og et omfang som sikrer at studiet kan gjennomføres på høyt vitenskapelig eller kunstnerisk nivå. jf. studiekvalitetsforskriften § 3-3(1)

Følgende skal som et minimum besvares:

- *Beskriv de fag, disipliner og kunnskapsområder som studietilbudet omfatter.*
- *Beskriv hvordan dere ivaretar kravet om at studiet er tilstrekkelig bredt og forankret i et bredt nok fagmiljø.*

Fagene, disiplinene og kunnskapsområdene til ph.d.-programmet i humaniora og samfunnsvitenskap kan sorteres etter Norsk standard for utdanningsgruppering (NUS2000). NUS-kodene brukes for å gruppere personers utdanningsaktiviteter og personers utdanningsbakgrunn i SSBs utdanningsstatistikk og andre statistikker der utdanning inngår som variabel. Fagmiljøene knyttet til ph.d.-studiet i humaniora og samfunnsvitenskap faller inn under følgende tre utdanningsgrupper:

81 Humanistiske (og estetiske) fag

82 Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk

83 Samfunnsfag (og juridiske fag)

(NUS-koder: <https://www.ssb.no/klasse/klassifikasjoner/36>)

Innenfor utdanningsgruppen 'humanistiske fag' finner vi: språkvitenskap/lingvistikk, litteratur- og kulturvitenskap, dokumentasjonsvitenskap, arkeologi, historie, filosofi, og religionsvitenskap.

Innenfor utdanningsgruppen 'samfunnsfag' finner vi fagmiljøer som gir tilbud i statsvitenskap, sosiologi, sosialantropologi, samfunnsplanlegging og kulturforståelse.

I tillegg er det fagmiljø som bidrar med samfunnsfaglige og humanistiske perspektiver på turisme og nordlige studier.

Innenfor utdanningsgruppen 'lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk' gis det tilbud i pedagogikk, spesialpedagogikk, pedagogisk filosofi, empiriske studier i utdanningsledelse, skoleforskning, og fagdidaktikk.

Fag(områdene) for bachelorstudiene (25 ulike programmer) er: arktisk turisme; arkeologi; barnehagelærer; barnevern; engelsk; filosofi; historie; kunsthistorie; kvensk og finsk; medie- og dokumentasjonsvitenskap; medieproduksjon; nordisk språk- og litteratur; Northern Studies; pedagogikk; religionsvitenskap; russisk; russlandsstudier; samfunnsplanlegging og kulturforståelse; sosialantropologi; sosialt arbeid; sosiologi; spansk og latinamerikanske studier; spesialpedagogikk; statsvitenskap; teologi.

Lenke til bachelorstudiene: https://uit.no/utdanning?p_dimension_id=88147&studtype=1

Fag(områdene) for masterstudiene (30 ulike programmer) er: arkeologi; English Aquisition and Multilingualism; English Littrature; fagdidaktikk for lærere; filosofi; Governance and Entrepreneurship in Northern and Indigenous Areas; grunnskolelærerutdanning for 1.-7. trinn; grunnskolelærerutdanning for 5.-10. trinn; historie; Indigenous Studies; kunsthistorie; lektorutdanning for trinn 8.-13; litteratur; medie- og dokumentasjonsvitenskap; organisasjon og ledelse; Peace and Conflict Transformation; pedagogikk; religionsvitenskap; russlandsstudier; samfunnsplanlegging og kulturforståelse; sosialantropologi; sosialt arbeid; sosiologi; spesialpedagogikk; språk; statsvitenskap; teologi; Theoretical Linguistics; Tourism Studies; Visual Anthropology.

Lenke til masterstudiene: https://uit.no/utdanning?p_dimension_id=88147&studtype=2,4,5

Hos halvparten av ph.d.-studentene (40 av 80 studenter med opptak i årene 2015-2017) er rekrutteringsgrunnlaget mastergrad fra UiT. Oftest har studenten mastergrad innenfor samme fag/disiplin i utdanningsgrunnlaget som den faglige fordypningen i doktorgradsprosjektet, men ikke alltid. Det er doktorgradsprosjektets faglige karakter (metode, perspektiver, teorier) som avgjør hvilken fagmiljø prosjektet hører til. Studentene gis derfor ved opptak faglig tilknytning ved det instituttet/senteret som doktorgradsprosjektet faglig faller innenfor, uavhengig av om det er dette faget studenten har sin mastergrad i.

Andre halvdel av studentgruppen med opptak siste tre år, er rekruttert fra fagmiljø ved andre universiteter og høyskoler i Norge (23 av 80 studenter: 29 %), eller fra europeiske universiteter (17 av 80 studenter: 21

%). Bare 5 % av ph.d.-studentene har mastergrad fra andre nordiske land i grunnlaget for opptak til ph.d.-studiene.

De fleste ph.d.-studentene har tilsetning i stilling som universitetsstipendiat som finansieringsgrunnlag for opptak til studiene. Kriteriene for tildeling av rekrutteringsstilling til et fagmiljø er:

- a) Strategisk forankring: stillingen skal ha forankring innenfor et angitt satsningsområde i strategien til UiT / HSL-fak / institutt eller senter, eller ved å være knyttet til et fremragende fagmiljø;
- b) Krav til fagmiljøet: søknader skal komme fra gode fagmiljø, fortrinnsvis aktive forskningsgrupper, der fagmiljøets styrke må dokumenteres ut fra publisering og evalueringer av fagmiljøet av relativt ny dato. Videre teller fagmiljøets evne til å utdanne doktorgradsstudenter (gjennomstrømming); og
- c) Kvalitet på søknaden: skal være tydelig formulert og skrive seg inn i fagets forskningsfront.

I tillegg til utlysning av stipendiatstillinger/studieplass på doktorgradsprogrammet i nasjonale og internasjonale kanaler, kunngjør forskergruppene ledige studieplasser (stipendiatstillinger) gjennom egne nettverk.

Kunnskapsområder: Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning [75 forskningsgrupper](#) fordelt på sju institutter og fire sentre. Hver ph.d.-student er tilknyttet en (eller flere av) forskningsgruppene, og studenten har faglig forankring ved ett av fakultetets institutt/senter. Dette gjelder også ph.d.-studenter med ekstern arbeidsgiver, eller ph.d.-studenter ansatt ved et annet fakultet eller enhet ved UiT.

Konklusjon

Fakultetet har en bredde i studietilbudene på lavere og høyere grads nivå innenfor områdene for ph.d.-studiet og tilfredsstiller kravet om at studiet er tilstrekkelig bedt og forankret i et bredt nok fagmiljø.

6. Doktorgradsstudiet skal ha et fagmiljø med høy kompetanse innenfor utdanning og forskning. Fagmiljøet skal kunne vise til dokumenterte forskningsresultater, inkludert publisering, på høyt, internasjonalt nivå, og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Doktorgradsstudiet i kunstnerisk utviklingsarbeid skal ha et fagmiljø med høy kompetanse innenfor utdanning og kunstnerisk utviklingsarbeid. Fagmiljøet skal kunne dokumentere omfattende kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt, internasjonalt nivå, og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Jf. Studiekvalitetsforskriften § 3-3 (3)

For definisjon av «fagmiljø» vises det til studietilsynsforskriftens merknader til § 2-3 (1).

Følgende skal som et minimum besvares av fagmiljøet tilknyttet doktorgradsprogrammet:

- *Beskriv hvordan fagmiljøet oppfyller kravet om høy kompetanse innenfor utdanning og forskning*
- *Beskriv hvordan fagmiljøet oppfyller kravet om forskningsresultater, inkludert publisering, på høyt internasjonalt nivå*

- *Beskriv hvilke nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk fagmiljøet inngår i og hvordan disse er relevant for ph.d.-programmet*

Fagmiljøet består av 305 ansatte med førstestillingskompetanse i hoved- eller bistilling per 1. oktober 2018 (fast ansatte og tilsatte på kvalifiseringsvilkår). I sammensetningen av fagmiljøet finner vi at de største gruppene utgjøres av 113 førsteamanuensiser og 102 professorer. Ellers er miljøet sammensatt av førstelektorer (33), dosenter (8), postdoktorer (14), og professorer og førsteamanuensiser i bistillinger (35).

Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet har relevant utdanningsfaglig kompetanse. Nivået sikres gjennom tilrettelegging og tilbud om kompetansehevende tiltak slik som førstelektorprogrammet; gjennom vilkår for ansettelse og opprykk; tilbud og krav til universitetspedagogiske tilbud; herunder obligatorisk veilederopplæring til ansatte som skal veilede ph.d.-studenter.

Fagmiljøet kan samlet vise til dokumenterte forskningsresultater med mellom 418 - 441 publikasjonspoeng de siste tre årene (2015-2017), hvorav opptil 23,5 % er på nivå 2 og 76,5 % på nivå 1. Fagmiljøets andel av hele institusjonens forskningsresultater, ligger på mellom 21,6 % og 23,5 % og holder et jevnt høyt nivå siste tre årene. Publikasjonene i publiseringskanaler på nivå 2 er nesten i all hovedsak internasjonale kanaler. Bidraget til forskningen kan også dokumenteres med henholdsvis 17, 20 og 16 doktoravhandlinger knyttet til fullførte doktorgrader årene 2017, 2016 og 2015. Fagmiljøet bidrar også med fagfellevurdering og redaktørarbeid.

Veiledere for ph.d.-studentene og fagansvarlige for ph.d.-emner i studietilbudet, deltar bredt i nasjonale- og internasjonale forskningsnettverk gjennom forskningsgrupper, forskerskoler, eksterntfinansierte forskningsprosjekter (bl.a. NFR og EU/EØS); tilknytning til sentre for fremragende forskning (f.eks. Resource Extraction and Sustainable Arctic Communities – REXSAC), og sentre for grunnforskning (f.eks. Centre for Advanced Study – CAS). Kontaktflaten med andre nasjonale og internasjonale institusjoner, nettverkene og samarbeidspartnere resulterer også i undervisningsressurser til ph.d.-programmet i form av gjesteforelesere på fagspesifikke ph.d.-emner og som eksterne biveiledere på studentenes doktorgradsprosjekter.

UiT har gode ordninger for å øke kunnskapsproduksjonen hos ansatte i førstestillinger innenfor alle fagområdene. Forskningstermin (FoU-terminordning) er et strategisk tiltak for å styrke kvaliteten og omfanget av FoU-virksomheten i fagmiljøet gjennom sammenhengende tid allokeret til FoU-arbeid; enten som fordypning i egen forskning, i utvikling av prosjekter eller metoder, eller ved etablering av FoU-samarbeid med andre miljøer, nasjonal og internasjonalt. Det kan søkes om ett år FoU-termin etter fire års ansiennitet for ansatte i førstestillinger med 50/50 fordeling av arbeidstiden mellom undervisning og forskning, mens for ansatte med fordeling 70/30 kan tildeles FoU-termin etter 6 års opptjening forutsatt at kravet til publikasjoner oppfylles. Fakultetet har i sammenheng med fordeling av FoU-termin en ordning for tildeling av økonomisk støtte for opphold ved vertsinstitusjon i utlandet og bidrar med dette til stimulering til internasjonalt samarbeid.

Studieprogrammet gjør bruk av følgende ordninger for internasjonalisering:

- Engelskspråklig undervisning og pensumlitteratur
- Tilrettelegging for deltakelse i internasjonale forskerskoler
- Innpassing av internasjonal konferansedeltakelse med studiepoeng i opplæringsdelen
- Internasjonalt ph.d.-studentmiljø (ToDoS)

- Utenlandsstipend for opphold ved utenlandsk universitet/institusjon
- Internasjonale utvekslingsavtaler og samarbeidsavtaler

For alle stipendiatstillinger som kunngjøres oppfordres det i betenkningen at søker anbefales å legge opp til 3-10 måneders utenlandsopphold som del av studiene ved et eventuelt opptak til ph.d.-programmet. Det åpnes for utenlandsopphold i studentens utdanningsplan i andre eller tredje studieår og det tilrettelegges for oppholdet gjennom fritak for pliktarbeid og tildeling av utenlandsstipend etter søknad. Valg av vertsinstitusjon skjer ofte gjennom veileders internasjonale nettverk og/eller medlemmer i forskningsgruppen sine nettverk. Videre har UiT har utvekslingsavtaler med flere utenlandske universiteter for ph.d.-studenter. Disse er gjerne knyttet opp til bestemte fagområder.

Konklusjon

Som resultat av gode ordninger for ansettelse og opprykk i vitenskapelige stillinger, tilbud om førstelektorprogram, universitetspedagogiske tiltak, og FoU-terminordningen, oppfyller fagmiljøet tilknyttet ph.d.-studiet, kravet til høy kompetanse innenfor utdanning og forskning.

Tallene for publiseringspoeng ved HSL-fak, herunder andelen publikasjoner i forhold til institusjonen samlet satt, og andelen publikasjoner på nivå 2, viser at fakultetet leverer forskningsresultater på høyt internasjonalt nivå.

HSL-fak deltar i mange nasjonale og internasjonale faglige nettverk som kommer studentene til gode gjennom bidrag til undervisningen på ph.d.-kurs og som eksterne veiledere av studentenes ph.d.-prosjekter.

7. Fagmiljøet skal ha dybde og bredde innenfor alle vesentlige deler av doktorgradsstudiet slik at ph.d-studentene skal kunne delta aktivt i ulike faglige relasjoner og få innføring i ulike perspektiver Jf. studiekvalitetsforskriften § 3-3 (4)

Følgende skal som et minimum besvares av fagmiljøet:

Beskriv hvordan fagmiljøet er sammensatt slik at det gir tilstrekkelig dybde og bredde, og hvordan dette kommer studentene til gode

Fagmiljøet ved HSL-fak er sammensatt og består av en stor gruppe ansatte med førstekompetanse. Disse er tilknyttet forskningsgrupper som arbeider sammen om definerte fagfelt noe som bidrar til solid faglig dybde i fagmiljøet. Alle ph.d.-studenter har tilknytning til minst en forskningsgruppe. Normalt deltar også veileder i samme forskningsgruppe. Studentene får gjennom forskningsgruppen mulighet til å delta og oppdatere seg faglig på sitt spesialiserte felt. Antall forskningsgrupper viser stor bredde i kunnskapsområder.

Blant ansatte med førstekompetanse, finner vi at det er professorkompetanse i alle fag/fagområder. Nedfelt i kompetansekravet til professorer ligger det implisitt faglig fordypning på flere felt, og veiledererfaring på doktorgradsnivå. Ph.d.-studentene får oppnevnt minst to veiledere for å sikre tilstrekkelig bredde i veiledningen på doktorgradsprosjektet.

Fagmiljøene deltar i nasjonale fagråd der det diskuteres ulike faglige problemstillinger og utfordringer, og deles informasjon om standarder for blant annet artikkelbaserte avhandlinger, sterke og svake publiseringskanaler. Utvekslingen og standardene som settes i fagrådene virker positivt til å utvikle og vedlikeholde et høyt nivå mellom institusjonene på nasjonalt plan.

Konklusjon

Fagmiljøet ved HSL-fak har en dybde og bredde innenfor alle vesentlige deler av ph.d.-studiet slik at studentene kan delta aktivt i ulike faglige relasjoner og få innføring i ulike perspektiver.

8. Doktorgradsstudiet skal ha et fagmiljø som er stabilt og består av tilstrekkelig antall ansatte med professor- og førsteamanuensiskompetanse innenfor hele bredden av studietilbudet. Fagmiljøet skal ha tilstrekkelig antall ansatte for å dekke fag og emner og den veiledningen studiet består av, jf. studiekvalitetsforskriften § 3-3 (5). Fagmiljøet for doktorgradsstudiet skal bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 50 % med professor- eller dosentkompetanse, jf. studietilsynsforskriften § 2-3 (4c)

Følgende skal som et minimum besvares av fagmiljøet tilknyttet doktorgradsprogrammet:

- *Begrunn hvordan fagmiljøet oppfyller kravet om et stabilt fagmiljø*
- *Gjør rede for hvordan fagmiljøet oppfyller kravet om minst 50 % ansatt med førstestillingskompetanse innenfor hele bredden av studietilbudet.*

Stabiliteten i fagmiljøet vises blant annet gjennom få oppsigelser ved HSL-fak; kun 19 faste ansatte i førstestillinger har sagt opp sine stillinger siste tre årene (oktober 2015 – oktober 2018), og den lave andelen midlertidig ansatte (4 personer når postdoktorer og professorer i bistillinger holdes utenfor). FoU-terminordningen er et viktig virkemiddel i rekruttering av faglig tilsatte og i å beholde høyt kvalifisert tilsatte i førstestillinger ved UiT.

Ph.d.-studenter får oppnevnt to veiledere ved studiestart. Hovedveileder er normalt en ansatt ved HSL-fak og har doktorgrad eller tilsvarende kompetanse innenfor ph.d.-prosjektets fagfeltet og er aktive forskere. En vitenskapelig tilsatt som når aldersgrensen eller planlegger å pensjonere seg i studentens opptaksperiode, vil ikke kunne oppnevnes som studentens veileder. Det stilles videre krav til ansatte ved fordeling av FoU-termin, at han/hun skal ivareta sine forpliktelser som veileder under FoU-terminen. Dette for å ivareta kontinuitet og stabilitet i veiledningen av studenten og forhindre mulige forsinkelser i studieprogresjonen ved bytte av veileder(e).

Doktorgradsavhandlingen teller 150 studiepoeng og utgjør den sentrale delen av studietilbudet i ph.d.-programmet. Undervisningsformen er veiledning med et omfang på 240 timer per ph.d.-student som fordeles mellom to veiledere i opptaksperioden. Størsteparten av veiledningsressursen allokeres til hovedveileder og resten til biveileder(e).

Studietilbudet har til sammen 135 ansatte i hovedstillinger som bidrar med veiledning fordelt på programmets 148 ph.d.-studenter. Om vi inkluderer ansatte i bistillinger (professor II), utgjør gruppen tilsammen 138 veiledere. Eksterne veiledere er ikke telt med i denne sammenhengen (gjelder primært

biveiledere til et mindretall av studentene). Blant de 138 veilederne har 91 ansatte førstestillingskompetanse. Dette tilsvarer 65,9 %.

Andelen professorkompetente og dosenter (med doktorgrad) fordeler seg slik på ph.d.-programmets tre kjernedisipliner:

Humanistiske og estetiske fag: 72 % (49 av 68)

Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk: 59 % (22 av 37)

Samfunnsfag: 61 % (20 av 33)

For studieprogrammets opplæringsdel på 30 studiepoeng gis undervisningen primært av ansatte med førstestillingskompetanse. Når det gjelder de obligatoriske komponentene i opplæringsdelen: vitenskapsteori, forskningsetikk, formidling (4 emner på tilsammen 15 studiepoeng), har alle fagansvarlige/faglærere professorkompetanse. Eksterne gjesteforelesere engasjeres i mindre grad på timesbasis.

Konklusjon

Doktorgradsstudiet oppfyller kravet om et stabilt fagmiljø. Fagmiljøet tilfredsstiller kravet om minst 50 % ansatte med professor- og dosentkompetanse for både den sentrale delen av studietilbudet (veiledning av ph.d.-studentene i arbeidet med avhandlingen), og for opplæringsdelen. Dette gjelder både samlet for de tre kjernefagområdene (utdanningsgruppene), og enkeltvis innenfor hvert av disse fagområdene.